Keď sa z dobrých ingrediencií rodí šanca na vzdelanie

10.6.2026 - | Človek v ohrození

V čase, keď sa mnohí rodičia spolu so svojimi deťmi tešia zo správy o prijatí na vysnívanú strednú školu, sú medzi nami aj takí, pre ktorých je prechod zo základnej školy oveľa náročnejší. Niekedy rozhoduje dlhé dochádzanie, neprijatie v kolektíve či tlak okolia, aby školu vymenili za prácu a príspevok do rodinného rozpočtu. Často pritom stačí málo – podpora rodiča, porozumenie zo strany školy a niekto, kto ich na tejto ceste usmerní a podrží. Projekt KOMPOD vznikol práve pre tieto deti.

Pomáhame mladým ľuďom zvládnuť náročný prechod zo základnej na strednú školu.

Dobrý kompót potrebuje všetky ingrediencie

Komplexná podpora k inklúzii a rovnosti príležitostí pre deti a mládež z marginalizovaných rómskych komunít, v skratke KOMPOD, je metaforicky ako dobrý kompót – tvorí ho množstvo rôznych ingrediencií, ktoré až spolu dokážu vytvoriť niečo hodnotné. Rodičia, školy, odborníci, zamestnávatelia a hlavne samotné deti sa spájajú, aby výsledkom boli nové príležitosti, úspešne dokončené vzdelanie a lepšia budúcnosť mladých ľudí – skrátka a dobre vytúžené ovocie.

KOMPOD pomáha mladým ľuďom:

- pri výbere vhodnej školy,
- zvládnuť náročný prechod zo základnej na strednú školu,
- adaptovať sa na nové prostredie,
- udržať sa na strednej škole,
- úspešne dokončiť štúdium alebo získať výučný list.

Zároveň vytvára bezpečné a podporné prostredie, v ktorom deti získavajú informácie, skúsenosti a podporu potrebné na zodpovedné rozhodovanie o svojom ďalšom vzdelávaní a budúcom smerovaní. Neoddeliteľnou súčasťou projektu je budovanie siete podpory okolo žiakov a žiačok – prepájanie rodičov, škôl, odborníkov, zamestnávateľov a širšej komunity. Cieľom je, aby mali deti a mladí ľudia vo svojom okolí dostupných ľudí, zdroje a príležitosti, ktoré im pomôžu zvládať dôležité životné rozhodnutia, prekonávať prekážky a úspešne čeliť výzvam spojeným so štúdiom, profesijnou orientáciou a vstupom do dospelosti.

> *„Sme akýmsi mediátorom medzi školou, rodičom a žiakom alebo žiačkou. Tento vzťah je pre nás kľúčový. Ak nefunguje jedna z týchto strán, celý systém sa môže začať rozpadať.* Práve kvalitné vzťahy, komunikácia a spolupráca medzi ľuďmi okolo žiactva často rozhodujú o tom, či sa cíti prijaté, podporené a dokáže zvládnuť výzvy spojené so štúdiom,“ *vysvetľuje Lucia Sivoková, expertka pre sociálne inovácie, Človek v ohrození.*

Pre deti vytvárame bezpečné a podporné prostredie, v ktorom získavajú informácie, skúsenosti a podporu potrebné na zodpovedné rozhodovanie o svojom ďalšom vzdelávaní a budúcom smerovaní.

Základom je podpora rodiny

Jednou z kľúčových súčastí podpory detí je spolupráca s rodičmi a odbúravanie ich prípadného nezáujmu o vzdelanie ich detí. Preto s nimi hľadáme riešenia finančných nákladov spojených so štúdiom, vysvetľujeme im význam vzdelania, ale aj praktické veci ako fungovanie EduPage. Podporujeme ich v tom, aby svoje deti motivovali a sprevádzali počas celého štúdia.

Individuálne poradenstvo pritom plánujeme v niektorých lokalitách doplniť o skupinové workshopy a stretnutia pre viacerých rodičov naraz, ktoré vytvoria priestor na zdieľanie skúseností, otázok aj spoločných tém spojených so vzdelávaním detí.

Bez zdravej klímy v škole to nejde

Dôležité je pre nás aj sprevádzanie detí ešte pred nástupom na strednú školu. Spolu s nimi chodíme pozrieť si školy, ukazujeme im cestu, vysvetľujeme, ako bude fungovať dochádzanie a čo ich čaká po nástupe do školy. V septembri ich potom často sprevádzame aj priamo počas prvých dní – napríklad cestou autobusom z obce do väčšieho mesta, alebo priamo pri nástupe do školy.

> *„Vyše 10 rokov už podporujeme žiakov a žiačky cez mentoring, či štipendijné programy, no až teraz máme vďaka novému projektu konečne väčšie možnosti túto prácu rozvíjať systematickejšie a venovať sa deťom v oblastiach, ktoré rozhodujú o tom, či na škole zostanú a úspešne ju dokončia. Veľkou motiváciou pre nás je aj to, že tento rok v rámci našej doterajšej podpory končí až 11 žiakov a žiačok s výučným listom, čo je veľká vec," vysvetľuje Lucia Sivoková.*

Kým v minulosti sa darilo doviesť k absolvovaniu strednej školy spravidla dvoch až troch žiakov ročne, tento rok ukončili štúdium študenti a študentky trojročných aj štvorročných odborov, vrátane maturitných odborov a nadstavbového štúdia. Pre viacerých z nich ide o významný míľnik aj v kontexte ich komunít, kde môžu patriť medzi prvých alebo dokonca jediných ľudí s úplným stredoškolským vzdelaním.

Zo školy na trh práce

Spolupráca so školami a zamestnávateľmi predstavuje dôležitú súčasť podpory mladých ľudí na ich vzdelávacej a profesijnej ceste. Pri odboroch, ktoré zahŕňajú odbornú prax alebo duálne vzdelávanie, pomáhame prepájať školy s potenciálnymi zamestnávateľmi a vytvárať partnerstvá, ktoré prispievajú ku kvalitnejším podmienkam pre vzdelávanie, získavanie praktických skúseností a rozvoj zručností žiakov a žiačok. **Naším cieľom je, aby mali mladí ľudia okolo seba silnú a podpornú sieť vzťahov nielen v školskom prostredí, ale aj na pracoviskách, kde získavajú svoje prvé pracovné skúsenosti a pripravujú sa na budúce uplatnenie.**

Tento projekt je spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu Slovensko. Projekt prebieha od 1. februára 2026 do 31. januára 2028 v lokalitách Prešov, Kojatice, Petrovany, Sveržov, Roškovce, Spišská Nová Ves, Zvolen, Lučenec a Plavecký Štvrtok.

https://clovekvohrozeni.sk/ked-sa-z-dobrych-ingrediencii-rodi-sanca-na-vzdelanie